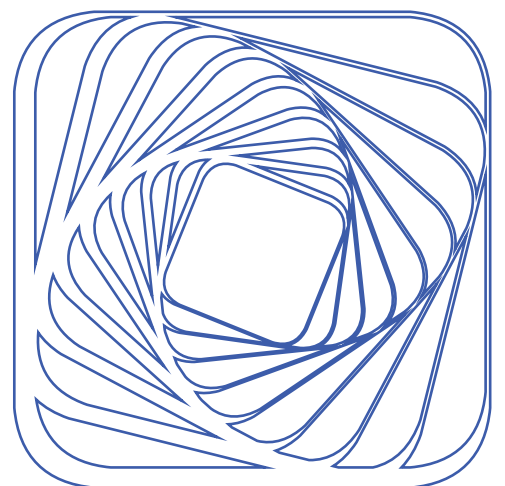

Gizarte Zientziak

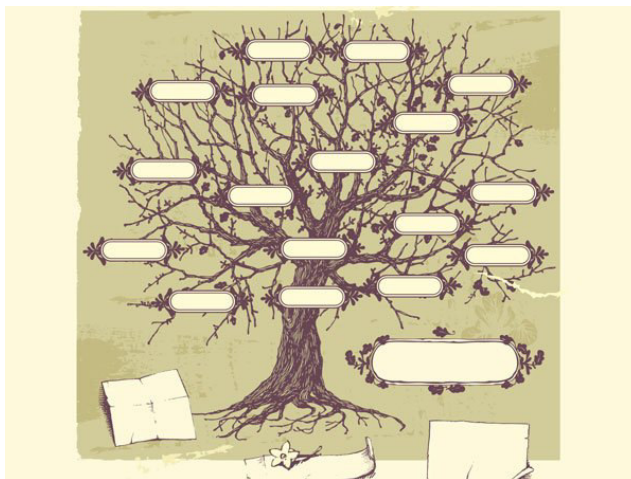
ARAZO-EGOERA

Izenburua: Nire familia

Arloa/Ikasgaia: Gizarte Zientziak

Maila: Lehen Hezkuntzako bigarren maila.

Testuingurua

Munduko gizarte eta herri guztiek historia luzea daukate. Halaber, pertsona eta familia guztiok badugu lehenaldi bat, momentu honetan zer garen azaltzen duena. Gure historiak, gainera, nondik eta norengandik gatozen esaten digu, gure burua ulertzen laguntzen digu, eta gure etorkizuna zein izan daitekeen pentsatzeko bidea ere erakusten digu.

Arazoa.

Denok daukagu premia gure lehenaldia ezagutzeko; izan ere, bai herri modura bai pertsona modura, aurretiaz izan garen guztiak azaltzen baitu zer garen gaur egun. Horretarako, informazioa ezagutu eta eduki behar gaur egungo eta lehenaldiko gure senitartekoei buruz.

Baina...

Nola lortuko dugu? Zein datu-mota ezagutu behar dugu? Nola antolatu hori dena, ondo ulertu ahal izateko?

Xedea

Adierazpen grafiko bat osatu behar dugu, eta, bertan, gure familiaren datuak azaldu eta familia-kideen arteko lotura ere erakutsiko dugu, ondo antolatuta.

Helburuak

- Senitartekoen gainean ikasi; bai bizirik ditugunon bai joan direnen gainean.
- Eredu jakin bateko genealogia-arbola bat erabiliz, geure edo gure familiaren historiako elementuak deskribatzea eta ordenatzea.
- Ahozko, idatzizko, ikusentzunezko iturriak eta beste erabiltzea, geure eta gure familiaren historia berregiteko.
- Eredu jakin bat erabiliz, gure familiaren arbola genealogikoa egitea.
- Gure familiaren lehenaldia eta haien arteko harremanak ezagutzea, bizirik daudenak eta hilda daudenak harturik kontuan.
- Gure arbola genealogikoari begira, datu jakin bati erreperaturik, itxurartzea ea gure familia nola aldatu den denboran zehar.

Ataza

Ikasleei familia-arbola sinple bat emango zaie, eta ikasle bakoitzak hura bete beharko du senitartekoen izenekin eta, ahal dela, argazkiren batekin. Gero, norberaren arbola lagunenekin erkatu, ea zer-nolako aldeak dauden (zenbat senitarteko aurkitu, atzera noraino iritsi diren, zenbat senitarteko amaren aldetik eta aitaren aldetik). Amaitzeko, ikasle batzuek beste ikaskideei beren familia-arbola genealogikoa azalduko diete.

Jarraibideak

- Gakoa aurkeztuko da, eta lan-plana adostuko.
- Talde txikitik banaturik lan egingo dute, baina ikasle bakoitzak bere familiaren datuekin.
- Galdera-sorta bat emango zaie, senitarteko gertukoenei galde diezaieten.
- Beren familia barruko familia-loturak identifikatuko dituzte: ama, aita, anai-arrebak eta abar.
- Senitartekoen abizenetan erreparatuko dute, eta haien hurrenkeran.
- Ea aurkitzen duten familiaren genealogia-arbolan agertzen diren senitarteko batzuen argazkirik.
- Bi gauza ebaluatuko dituzte: prozesua bera eta zer ikasi duten (koebaluazioa eta autoebaluazioa).

ARAZO-EGOERA

Izenburua: Megalitoak

Arloa/Ikasgaia: Gizarte Zientziak

Maila: Lehen Hezkuntzako 6. maila.

Testuingurua

Nork jaso zituen monumentu megalitiko erraldoi horiek, zein garaitan eta zertarako? Ikertzaileak oraindik ere hortxe dabilta, igarri ezinik. Antza denez, ez dira denak kultura bakar batek eginak; hori behintzat argi dago. Historiaurrearen amaiera aldera daude eginda, artean idazten ez zekitenean eta kultura-maila handiegirik ez zutenean.

Magalito hitza grekeratik dator, "mega": handi; eta "lithos": harri. Historiaurreko eraikinak dira, harri handiz eginak. Gehien bat atlantiko aldean daude, Ingalaterran, Irlandan, Frantzia, Danimarka, Alemania iparraldean, eta Iberiar Penintsularen zati handiengan. Mediterraneo aldean ere bada adar bat. Kulturarekin daukate zerikusia, jakina; baina megalitoen zertarakoa eta esanahia, ordea, aldatuz doa denboraren joanarekin, Historia-aurretik gaur egunera arte.

Megalitoak leku txiroetan hasten dira beti, lurak mugatzeko. Gerora, zabalduz doa, eta gutxi gorabehera 1.000 urte beranduago, hasierako esanahi hura aldatzen hasiko da. Denborak aurrera eginagatik ere, eraikitzaileez jada inor gogoratu ez izanagatik ere, megalitoek hortxe diraute (edozein motatakoak izanik ere), eta geroz eta esanahi gehiago emango zaizkie.

Brontze amaierako nekazariarentzat, trikuharria zen jendeari lur emateko ohiko

modua. Errausteko ohitura zabaldu ahala, Burdin Aroan jada, errautsak eta hezurak kutxatxo batean gorde, eta lurperatu egiten zuten.

Arazoa.

Joan den udan, gure ikastetxeko mendi-talde batek mendi-irteera bat egin zuen. Harrituta itzuli ziren, mendi-bazter batean harri handi batzuk topatu zituzten-eta. Itxura arrarokoak ziren, era batera eta beste batera jarriak, eta, batzuetan, marrazkiak osatzen zituzten. Argazki batzuk ateratzea erabaki zuten, gero ikastetxeko beste talde batzuei eta irakasleei erakusteko. Orain, denon artean, ea lortzen dugun harri horiek identifikatzea eta zer esan nahi duten igartzeko.

Xedea

Historian zehar, gizakiak hainbat bide eta modu erabili du artea egiteko, hildakoak lurperatzeko, beste mundura hurbiltzen saiatzeko, edo mugarri modura.

Helburuak

- Hipotesi erraz batzuk proposatzea, azaltzea eta egiaztatzea, Historiaurreko gizarteetako alderdi kulturei buruz.
- Informazioa iturri ezberdinetan bilatzea eta lortzea; ikonografikoa, idatzizkoa eta abar.
- Interesa erakustea Historiaurreko gizarteen ezaugarriak ezagutzeko.
- Historiaurreko jendarten kultura-adierazpenak balioestea.
- Gu baino lehenagoko jendarteek utzitako kultur arrastoak denboran eta espazioan kokatzea.
- Identifikatzea ea zer-nolako desberdintasunak dauden gaur egungo eta historiaurreko bizimoduen artean.
- Ondarea ezagutzea eta zaintzea eta harekin gozatzea, edonolakoa delarik ere.

Ataza

Taldeka, mendi-taldeak ekarritako argazkiak power-point batean bildu, banan bana identifikatu, zer diren eta zer esan nahi duten azaldu (orokorrean harturik), eta gelako lagunei aurkeztu.

Jarraibideak

- Gakoa aurkeztuko da, eta lan-plana adostuko.
- Banaka eta taldeka lan egingo dute.
- Mendingo ateratako argazkiak identifikatzea, informazio bibliografikoa erabiliz edo Internetetik.
- Metal Aroko gizartearen ezaugarri orokorrei buruzko informazioa lortuko dute.
- Argazkietan ageri diren monumentu megalitiko bakoitzaren esanahia bilatuko dute.
- Gai hauei buruzko informazioa lortuko dute: transhumantzia, zeramikagintza, errausketa-ohiturak, lurperaketak, megalitoen eraikuntza eta abar; eta, horrela, aurkitutako monumentu megalitikoek buruzko informazioa osatu.
- Bi gauza hauek ebaluatuko dituzte: prozesua bera eta zer ikasi duten (koebaluazioa eta autoebaluazioa).